

23.8.2013

LUONNOS v0.91

Rosoisesti kaunista, Kaupunkirakenne- ja ympäristösuunnitelma

Pohjautuu Tampereen kaupunkistrategiaan 2025

Yhdyskuntalautakunta
Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta

SISÄLLYS

KAUPUNKIRAKENNE- JA YMPÄRISTÖSUUNNITELMAN TARKOITUS.....	3
Yhteinen tampere – näköalojen kaupunki.....	3
Tampereen Kaupunkistrategia pähkinäkuoressa	3
Visio 2025	3
Toimintatavat.....	4
Strategiset painotukset 2025.....	4
SUUNNITELMAN LAADINTAPROSESSI.....	4
Kaupunki kasvaa kestäväällä tavalla	6
Asuminen on houkuttelevaa ja kohtuuhintaista.....	9
Kestävä liikkuminen on helppoa	10
Tampere on joukkoliikennekaupunki	11
Keskusta on elävä ja vetovoimainen.....	12
Elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia kehitetään	13
KAUPUNKIRAKENNE- JA YMPÄRISTÖSUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI	16

KAUPUNKIRAKENNE- JA YMPÄRISTÖSUUNNITELMAN TARKOITUS

Kaupunkirakenne- ja ympäristösuunnitelma on yhdyskuntalautakunnan, Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan ja konsernihallinnon kaupunkikehitysryhmän yhteinen asiakirja, jonka perusta on Tampereen kaupunkistrategiassa ja sen tavoitteissa. Toimintasuunnitelmassa linjataan Tampereen kaupungin fyysisen ympäristön kehittämisen kannalta keskeiset asiat käynnissä olevan valtuustokauden ajalle. Kaupunkirakenne- ja ympäristösuunnitelma hyväksytään yhdyskuntalautakunnassa 8.10.2013, joukkoliikennelautakunnassa 9.10.2013 sekä kaupunginhallituksessa xx.xx.xxxx. Kaupunkirakenne- ja ympäristösuunnitelma on laadittu nyt ensimmäistä kertaa ja se on valmisteltu tiiviissä vuorovaikutusprosessissa kaupunkistrategian kanssa.

Kaupunkistrategia ja toimintasuunnitelma eivät ole kaiken kattavia kuvauksia kaupunkirakenteen ja ympäristön kehittämiseen liittyvästä toiminnasta vaan ne sisältävät tärkeimmät kaupungin kehittämiseen liittyvät valinnat ja painotukset.

YHTEINEN TAMPERE – NÄKÖALOJEN KAUPUNKI

TAMPEREEN KAUPUNKISTRATEGIA PÄHKINÄNKUORESSA

Kaupunkistrategia on kuvaus painotuksista ja tavoitteista, joita kaupunginvaltuusto pitää tärkeimpinä. Se sisältää keskeiset viestit Tampereen kehittämiseksi ja on perusta kaupungin johtamiselle.

VISIO 2025

Yhteinen Tampere – näköalojen kaupunki

- Teemme yhdessä Suomen parasta ja houkuttelevinta, pohjoismaista suurkaupunkia. Meillä on näköaloja tulevaisuuteen, uuden sukupolven toimivaan, kauniiseen ja kansainväliseen kulttuurikaupunkiin.
- Hyvinvointi on yhteinen päämäärämme. Tuemme koteja hyvän elämän mahdollistajina. Huolehdimme, että kaikki otetaan mukaan.
- Tuemme hyvinvointia vahvistavien valintojen tekemistä ja painotamme ennaltaehkäiseviä palveluja.
- Luomme houkuttelevat mahdollisuudet yrittäjyydelle ja työpaikkojen synnylle. Yrityksillä on näköaloja kasvuun ja kansainvälistymiseen.

TOIMINTATAVAT

TOIMIMME YHDESSÄ

Otamme kaikki mukaan kaupungin kehittämiseen. Toimintamme pohjautuu kumppanuuteen. Luomme yhdessä tekemiselle luottamuksellista ja kannustavaa ilmapiiriä.

TOIMIMME VASTUULLISESTI

Kannamme vastuuta kaupungin tasapainoisesta taloudesta ja toimimme kustannus- ja resurssitehokkaasti. Turvaamme kaupunkimme tulevaisuuden kantamalla vastuuta ympäristöstämme ja keventämällä ympäristökuormitustamme. Edistämme toiminnallamme yhdenvertaisuutta, monikulttuurisuutta ja turvallisuutta.

TOIMIMME AVOIMESTI JA ROHKEASTI

Kyseenalaistamme rohkeasti vakiintuneita toimintatapoja ja ideoimme uutta. Uudistumisen lähtökohtana on kuntalaisten etu. Mahdollistamme muutosten toteuttamisen johdonmukaisella ja avoimella päätöksenteolla ja johtamisella. Hyödynnämme tieto- ja viestintäteknologiaa tehokkaasti.

STRATEGISET PAINOTUKSET 2025

Kaupunkistrategian strategiset painotukset ja tavoitteet on ryhmitelty viiteen näkökulmaan¹

- yhdessä tekeminen
- ennaltaehkäisy ja hyvinvointierojen kaventaminen
- elinvoima ja kilpailukyky
- kestävä yhdyskunta
- tasapainoinen talous ja uudistuva organisaatio.

SUUNNITELMAN LAADINTAPROSESSI

Kaupunkirakenne- ja ympäristösuunnitelma on laadittu kaupungin asiantuntijoiden sekä yhdyskunta- ja joukkoliikennelautakunnan jäsenten toimesta. Toimintasuunnitelman laadinnan yhteydessä on pidetty kolme lautakuntien yhteistä valmisteluseminaaria. Seminaarit on pidetty kevään ja alkusyksyn aikana. Asiantuntijat ovat työstäneet seminaarien valmistelumateriaalia sekä laatineet toimintasuunnitelmadokumentin, joka käsitellään ja hyväksytään lautakuntien päätösvaltaan kuuluvien asioiden osalta yhdyskunta- ja joukkoliikennelautakunnissa sekä muilta osiltaan kaupunginhallituksessa. Toimintasuunnitelmaan on esitelty valtuuston seminaarissa sekä kaupunginhallituksen suunnittelukokouksessa, jotka ovat omalta osaltaan ohjanneet suunnitelman valmistelua. Toimintasuunnitelmaa tai siihen liittyviä teemoja on esitelty useissa erilaisissa sidosryhmätilaisuuksissa sekä valmistelussa keskeisiä kysymyksiä on kommentoitu avoimessa Valma-valmistelufoorumissa.

KAUPUNKIRAKENNE- JA YMPÄRISTÖSUUNNITELMAN PAINOPISTEET, TAVOITTEET JA YDINPROSESSIEN TOIMENPITEET VUOSILLE 2014–2017

KAUPUNKI KASVAA KESTÄVÄLLÄ TAVALLA

Kaupunkistrategiaan kirjattujen strategisten valintojen mukaisesti kaupunkiseudun kasvua suunnataan nykyisen aluerakenteen sisään, aluekeskuksiin, joukkoliikenteen laatuikäyväille ja etelän suuntaiselle ratavyöhykkeelle. Päämääränä on tiivis, vihreä ja vähähiilinen yhdyskuntarakenne, joka tukee koko kaupunkiseudun kehittymistä. Yhdyskuntarakenteen tarkoituksenmukaisuus varmistetaan tarkastelemalla palveluja, asumista, liikennettä ja maankäyttöä yhtenä kokonaisuutena, sekä sujuvalla ja laadukkaalla kaavoituksella. Kaupungin keskustaa ja hyvien joukkoliikennedyhteyksien varrella sijaitsevia aluekeskuksia kehitetään monipuolisina asumis- ja palvelukeskittyminä.

KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE VUOSILLE 2014-2017	Yhdyskuntarakenteen täydentäminen on lisännyt alueiden viihtyisyyttä ja elinvoimaa. Yli 70 prosenttia kaavoitetusta asuinkerrosalasta sijoittuu keskuksiin, ratavyöhykkeille ja joukkoliikenteen laatuikäyväille.
TAVOITTEET KAY:SSA	TOIMENPITEET
<i>Joukkoliikenteen laatuikäyväiden ja etelän suuntaisen ratavyöhykkeen vaikutusalueilla on tehostettu maankäyttöä ja parannettu ympäristön laatua</i>	• Kantakaupungin yleiskaavassa 2040 tutkitaan kaikkien em. vyöhykkeiden maankäytön tehostamismahdollisuudet • Keskustan, aluekeskusten, laatuikäyväiden ja ratavyöhykkeen täydentämishankkeet priorisoidaan kaavoitusohjelmassa
<i>Täydennysrakentamisen edellytyksiä on vahvistettu erityisesti EHYT-hankkeen kohdealueilla. Täydennysrakentamisella on parannettu asuinalueiden laatua ja vahvistettu elinvoimaa</i>	• EHYT-yleissuunnitelmien pohjalta käynnistetään asemakaavoja 30 000 kem2/vuosi (4 v. liukuva keskiarvo) • Täydennys Hankkeiden toteutumista tuetaan resursoimalla aktiivinen neuvonta ja tiedottaminen • EHYT-yleissuunnitelmien yhteydessä neuvotellaan toteuttajatahojen ja naapuruston kanssa täydennysrakentamisesta sekä lähiympäristön ja virkistysalueiden kehittämisessä. • Asuinalueiden kehittämisen yhteydessä huomioidaan mahdollisuudet tapahtumien järjestämiselle

Valmistuvat kaavat vastaavat kaupungin kasvun edellyttämää rakentamisen määrää sekä asunto-ohjelmassa määriteltyä tavoiteltavaa talotyyppijakaamaa	• Asemakaavoitusohjelman kohteiden toteuttaminen: 2000 asuntoa, joka vastaa n. 220 000 kem²/v ja 100 000 kem²/v muille toiminnoille (4 v. liukuva keskiarvo) • Tavoitetta vastaava työkanta priorisoidaan asemakaavoitusohjelmassa, Priorisoidaan erityisesti kaupungin maalle sijoittuvat kohteet • Hankitaan maata uusille alueille vähintään 60 ha/vuosi (4 v. liukuva keskiarvo) • Sijoitetaan asemakaavoista vähintään 50 % kaupungin maalle; (4 v. liukuva keskiarvo)
Ylläpidon laatu on parantunut välttävästä tyydyttävään ja palveluiden järjestämisen kustannus on vertailukaupunkien keskiarvoa edullisempi	• Kehitetään aktiivisesti kunnossapidon menetelmiä ja toimintatapoja • Kunnossapitoa keskitetään joukkoliikenteen laatukäytävälle • Tiedotetaan aktiivisesti kiinteistöille kuuluvista kunnossapitovelvollisuuksista • Lisätään tapakasvatusta, jolla yhteisesti käytetyt alueet pysyvät siisteinä ja yhteisiä välineitä käytettäisiin kestävästi • Kannustetaan ihmisiä omatoimiseen lähiympäristön puhtaanapitoon
Hillitään asemakaava-alueen lieverakentamista. Haja-asutusalueiden kylien rakentamista tuetaan ja niiden elinvoimasta huolehditaan.	• Noudatetaan lupaharkinnassa asemakaavojen ulkopuolisen rakentamisen seudullisia periaatteita • Laaditaan kyläalueiden osayleiskaavoja kaavoitusohjelman mukaisesti
KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE VUOSILLE 2014-2017 Hiilidioksidipäästöjen määrä on vähentynyt 17 prosenttia vuoden 1990 tasosta	
TAVOITTEET KAY:SSA	TOIMENPITEET
Kantakaupungin yleiskaava 2040 -ratkaisu vähentää päästöjä nykytilanteeseen verrattuna	• Kantakaupungin yleiskaava 2040 –työssä laaditaan arviointimalli ja arvioidaan nykyisen ja tulevan yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutukset. • Yleiskaavan pohjaksi laaditaan selvitys ekosysteemipalveluista (luonnon ihmiselle tarjoamat palvelut)
Yhdyskuntarakenteen ja investointien ilmastovaikutuksia vähennetään	• Vaikuttavuudelta merkittävien maankäyttöratkaisuvaihtoehtojen päästöjen arviointi ja vertailu otetaan käyttöön • Keskeisille investoinneille, hankkeille ja projekteille laaditaan ympäristöohjelmat • Potentiaalisissa kaavahankkeissa, erityisesti uusilla alueilla selvitetään mahdollisuudet hajautettujen uusiutuvien energialähteiden käyttämiseen

**KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE
 VUOSILLE 2014-2017**

Keskustan ja aluekeskusten aseman vahvistaminen palvelukeskittyminä sekä sähköisten palvelujen lisääminen ovat tehostaneet palvelujen saavutettavuutta ja palveluverkkoa.

TAVOITE KAY:SSA

TOIMENPITEET

Maankäyttö, asuminen, liikenne ja palvelut suunnitellaan entistä tiiviimmässä ja määrämuotoisemmassa yhteistyössä Tampereella ja kaupunkiseudulla

- **Laaditaan pitkän aikavälin maankäytön toteutusohjelma osana PALM-suunnitelmaa (palvelujen, asumisen, liikenteen ja maankäytön pitkän aikavälin suunnitelma)**
- **Kaupungin investointi- ja kaupunkirakentamishankkeet priorisoidaan vaikuttavuuden ja kustannusten suhteen, investointien ajoitus on tarpeen kannalta yhteen sovitettu**
- **Kantakaupungin yleiskaavan laadinta kytketään palveluverkon kehittämissuunnitelman laadintaan**
- **Osallistutaan aktiivisesti kaupunkiseudun rakennesuunnitelman uudistamiseen ja MAL-sopimuksen toteuttamiseen**
- **Kaupunkirakentamisen investoinnit toteutetaan tarkoituksenmukaisella ja tarpeet tyydyttävällä laatutasolla. Kalliimpaa laatutasoa käytetään harkitusti mm. keskustassa.**

**KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE
 VUOSILLE 2014-2017**

Luonnonsuojelualueita on lisätty

TAVOITE KAY:SSA

TOIMENPITEET

Luonnonsuojelualueita on lisätty luonnonsuojeluohjelman mukaisesti

- **Toteutetaan luonnonsuojeluohjelman toimenpiteitä**

ASUMINEN ON HOUKUTTELEVAA JA KOHTUUHINTAISTA

Kaupunkistrategiassa tehtyjen valintojen mukaisesti Tampereen asuntokantaa, asuntorakentamista ja asuinalueita kehitetään siten, että ne houkuttelevat monipuolisuudellaan ja tarjoavat mahdollisuudet kestäviin elämäntapoihin ja yhteisöllisyyteen. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen, opiskelija-asuntojen ja erityisryhmille suunnattujen asumispalvelujen riittävyys varmistetaan.

KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE VUOSILLE 2014-2017		Asuntokanta on monipuolinen ja kaupungissa on riittävästi opiskelija-asuntoja sekä kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
TAVOITE KAY:SSA	TOIMENPITEET	
Asuntojen ja asuinympäristöjen toteutukset ovat korkeatasoisia, houkuttelevia ja innovatiivisia.	• Arkkitehtuuri- ja tontinluovutuskilpailuja järjestetään keskeisistä kohteista • Sijainniltaan keskeisistä ja teknisesti poikkeuksellisen vaativista kohteista järjestetään insinööritaitokilpailuja • Suunnittelun laatua parannetaan mm. yhteistyöllä toteuttajien ja tutkimusorganisaatioiden kanssa	
Asuntomarkkinat ovat sosiaalisesti ja alueellisesti tasapainoiset ja houkuttelevat. Alueiden segregatiokehitys on hidastunut.	• Päivitetään kaupungin tavoitteet koskien asuntotuotannon talotyypijakaumaa • Kaupunki luovuttaa omakotitontteja vähintään 100 kpl/v. (4 v. liukuva keskiarvo) • Kohtuuhintaiselle vuokra-asuntotuotannolle luovutetaan vuosittain keskimäärin 30 000 kem² • Selvitetään kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa entistä enemmän uusien omistusasuntojen hinta- ja laatutasoon • Varmistetaan opiskelija-asuntotarjonnan riittävyys nykyisen kaupunkirakenteen sisällä • Oma Tesoma -hankkeessa luodaan malli kaupunginosien tasapainoiseen kehittämiseen kaupunkisuunnittelun ja rakentamisen keinoin • Selvitetään osuuskuntarakentamisen ja ryhmärakentamisen mahdollisuudet	

KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE VUOSILLE 2014-2017	
Pitkäaikaisasunnottomuus on poistettu.	
TAVOITE KAY:SSA	TOIMENPITEET
<i>Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi ja asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi järjestetään tarvittavat asunnot.</i>	• Rakennetaan noin 70 tukiasumisasuntoa vuosien 2014-15 aikana • Kaupungin omistamien vuokra-asuntoyhteisöjen kanssa sovitaan haja-asunnoista tuetulle asumiselle siten, että vuoden 2015 loppuun mennessä asuntoja on käytössä 120. Haja-asuntoja osoitetaan erityisesti tukiasumisyksiköistä eteenpäin siirtyville.
<i>Erityisryhmien asuminen on turvattu osoittamalla erityisryhmille esteettömiä vuokra-asuntoja kaupunkielämän ja heidän tarvitsemiensa palveluiden äärestä.</i>	• Kaupunki linjaa erityisryhmien asumisen järjestämisen toimintatavat ja näin edesauttaa uusien hankkeiden toteutumista • Asumispalveluiden edellyttämät asemakaavatyt ohjelmoidaan kaavoitusohjelmiin

KESTÄVÄ LIKKUMINEN ON HELPPOA

KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE VUOSILLE 2014-2017	
Kestävän liikenteen yhteenlaskettu kulkutapaosuus on 56 prosenttia (2012=Kävely 25 %, pyöräily 6 %, joukkoliikenne 19%).	
TAVOITE KAY:SSA	TOIMENPITEET
<i>Keskustan ja aluekeskusten saavutettavuus kestävillä kulkumuodoilla on parantunut</i> <i>Keskusta ja aluekeskukset ovat parantuneet kävely-ympäristöinä</i>	• Suunnitellaan ja toteutetaan kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen laatukäytävät • Parannetaan keskustan ja aluekeskusten saavutettavuutta kävellen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä • Täydennetään keskustan kävely- ja pyöräilyverkkoa
<i>Tyytyväisyys kävely-, pyöräily- ja joukkoliikenneolosuhteisiin on parantunut</i>	• Parannetaan kävelyn ja pyöräilyn järjestelyitä ja kunnossapitoa erityisesti turvallisuuden, sujuvuuden ja esteettömyyden näkökulmista • Laaditaan kävelyn ja pyöräilyn viestintäsuunnitelma, jota päivitetään vuosittain • Joukkoliikenteen pysäkkien käytettävyyden, varustelun ja kunnossapidon tason nosto laatukäytävillä ja keskeisissä solmupisteissä

<i>Liikkumisen hallintaa on kehitetty</i>	• Otetaan käyttöön kestävä liikunnan suunnittelumalli (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) • Muodostetaan liikunnan ohjauksesta pysyvä toimintamalli kaupunkiseudulle • Määritellään kaupungin pysäköintipolitiikka ja normit • Kehitetään Tampereen liikennekeskuksen toimintaa yhdessä Liikenneviraston kanssa • Selkeytetään katujen tehtäväjako eri liikkumisvyöhykkeillä (kävely-, pyöräily-, joukkoliikenne ja autoliikennevyöhykkeillä)

TAMPERE ON JOUKKOLIIKENNEKAUPUNKI

KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE VUOSILLE 2014-2017	
Joukkoliikenteen kulkutapaosuus on 22 % vuonna 2016.	
TAVOITE KAY:SSA	TOIMENPITEET
<i>Joukkoliikenteestä tehdään spontaanisti käytetty liikkumistapa</i>	• Runkolinjoja vahvistetaan tarjontaa lisäämällä • Verkkorakennetta vahvistetaan lisäämällä runkolinjoihin integroitua poikittaisia yhteyksiä • Matkustuksen kysyntää ohjataan hinnoittelun keinoin ruuhka-aikojen ulkopuolelle • Parannetaan matkaketjuja kehittämällä pysäkkijärjestelyjä
<i>Joukkoliikennettä nopeutetaan ja sujuvoitetaan erityisesti keskustan sisääntuloväylillä. Matka-ajat ruuhka-aikana lyhenevät 3 % /vuosi</i>	• Joukkoliikenteen olosuhteita parannetaan merkittävästi Teiskontiellä, Pispalan valtatiellä ja Hatanpään valtatie suunnalla • Joukkoliikenteen liikennevaloetuisuuksien kehittämistä jatketaan ja toteutetaan erillisiä nopeuttamiskohteita kattavasti koko verkolla
<i>Joukkoliikenteen ja yhdyskuntarakenteen suunnittelu tukevat toisiaan</i>	• Laaditaan katuraitiotien yleissuunnitelma siten, että toteuttamispäätös voidaan tehdä vuonna 2014 ja rakentaminen käynnistetään • Suunnitellaan joukkoliikenteen seudullinen runkolinjasto kaupunkiseudun rakennesuunnitelman yhteydessä (bussit, juna ja katuraitiotie) • Joukkoliikenneverkkoa kehitetään painotetusti palvelemaan aluekeskusten toimivuutta ja saavutettavuutta

KESKUSTA ON ELÄVÄ JA VETOVOIMAINEN

KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE VUOSILLE 2014- 2017

Keskustan elinvoima on vahvistunut

TAVOITE KAY:SSA

TOIMENPITEET

Keskustan asemaa urbaanin asumisen paikkana ja työpaikkojen keskittymänä vahvistetaan:

Keskustan uudis-, muutos- ja täydennysrakentamisalueiden suunnittelu, kaavoitus ja toteutus etenevät kehittämissuunnitelman mukaisesti keskustan kulttuurihistoriallista rakennusperintöä vaalien.

- **Laaditaan keskustan strateginen osayleiskaava**
- **Keskustan ranta-alueet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt kytketään tiiviisti osaksi keskustaa ja ne avataan kaikkien kuntalaisten käyttöön**
- **Keskustaan rakennetaan lisää asuntoja sekä palvelu- ja työpaikkatiloja**
- **Kansi- ja keskusareenahankkeen toteutus on käynnissä**
- **Tullin, asemanseudun, yliopiston ja Tampere-talon alueet kytketään osaksi Tampereen laajenevaa ja elinvoimaista ydinkeskustaa.**
- **Selvitetään mahdollisuudet muodostaa Tammerkoskesta maailmanperintökohde ja perustaa Tampereelle kansallinen kaupunkipuisto**

Keskustassa edistetään kestävästä liikkumisesta

- **Käynnistetään keskustan katukehän vaihteellinen kehittäminen**
- **Hämeenkadun itäpää muutetaan joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn ja oleskelun kaupunkitilaksi**
- **Maanalaista pysäköintiä ja huoltotiloja toteuttamalla vapautetaan katutilaa**
- **Pintapysäköinniltä vapautunutta tilaa muutetaan pyöräilyn ja jalankulun käyttöön**
- **Laaditaan asemakeskuksen kehittämissuunnitelma ja ohjelmoidaan sen toteuttaminen**

Ydinkeskustaan toteutetaan kävelyalueita ja liikekeskustaa kehitetään ja laajennetaan.

- **Toteutetaan kävelyn laatukäytäviä keskustassa**
- **Keskustan merkittävistä liikekorteista on laadittu korttelisuunnitelmat ja käynnistettävät asemakaavamuutokset pohjautuvat niihin.**
- **Keskustan tapahtumaverkon kehittämissuunnitelma on valmistunut ja tapahtumapaikkoja kehitetään ohjelman mukaisesti.**

ELINKEINOELÄMÄN TOIMINTAMAHDOLLISUUKSIA KEHITETÄÄN

KAUPUNKISTRATEGIAN TAVOITE VUOSILLE 2014-2017	
Yritystontti- ja toimitilarjonta on kasvanut vuosittain 5 prosenttia.	
TAVOITE KAY:SSA	TOIMENPITEET
<i>Tuotanto- ja palvelutoiminnalle varatut alueet sekä tonttitarjonta vastaavat tuotanto- ja palvelutoiminnan tarpeita</i>	• <i>Kaavoitetaan riittävästi uusia tuotanto- ja palvelutoimintaan varattuja tontteja eri puolille kaupunkia</i> • <i>Suhtaudutaan pidättyvästi työpaikka-alueiden muuttamiseen muuhun käyttöön, kuten asumiseen</i> • <i>Uusia kaavoja laadittaessa pyritään myös sekoittamaan asumista ja työpaikkoja, jotta liikenne- ja palveluinvestoinnit hyödynnettäisiin tehokkaasti</i>
<i>Logistiikan ja liikenneyhteyksien kehittyminen vahvistaa alueen kilpailukykyä</i>	• <i>Tehdään tiiviisti yhteistyötä eri toimijoiden kesken kansainvälisten lentoyhteyksien lisäämiseksi sekä Pietarin raideyhteyden ja eteläisen ohitusraiteen edistämiseksi. (valtionhallinto, Finavia, VR, kansainväliset lentoyhtiöt, maakuntaliitot)</i> • <i>Edistetään Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-käytävän kuntien organisoitumista yhteiseksi edunvalvontayksiköksi</i>
<i>Maankäytön suunnittelu tukee osaavan työvoiman saatavuutta huomioimalla koulutuksen toimintaedellytykset ja innovatiivisten paikkojen kehittämisen</i>	• <i>Lisätään koulutukseen ja tutkimukseen varattujen maa-alueiden kaavoitusta kaupunkiseudun kasvun mukaisesti</i> • <i>Korkeakoulualueet ja innovaatioympäristöt kytketään tiiviisti osaksi kaupunkirakennetta ja –toimintaa</i>

HANKINTALINJAUKSET

Kaupunkistrategian mukaan monituottajamalli ja oman tuotannon kehittäminen tukevat palvelujen järjestämisen tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Palvelujen järjestämisen lähtökohtana on oman tuotannon ja ostopalvelujen tasavertainen asema. Hankinnoissa otetaan huomioon ympäristövaikutukset ja kestäväkehitys.

Kaupunkiympäristön kehittäminen	
Maankäytön suunnittelu	Maankäytön suunnittelu käyttää monituottajamallin mukaisesti talousarviossa hyväksytyyn palvelutilauksen laajuuden puitteissa ulkoisia tuottajia selvitysten, suunnitelmien ja vaikutusarviointien laadintaan. Maankäytön suunnittelun tilaajayksikkö tuottaa itse merkittävän osan kaavoista. Kaavoituksen ja muun maankäytön suunnittelun tilaaja- ja tuottajayksiköt yhdistettiin vuonna 2011. Kaupungilla ei ole kaavoitusta tekevää tuottajayksikköä, joten kaikki palvelutilauksen puitteissa hankittavat työt tilataan ulkopuolisilta tuottajilta. Yhdyskuntalautakunta hyväksyy kilpailutuksen tuloksena valittavat puitesopimus konsultit, joilta kaavojen laatimiseen liittyvät tehtävät tilataan pääosin (hankkeen laajuuden ollessa välillä 15 000 – 100 000 €). Laajemmat tehtävät tai muut tapauskohtaisesti harkittavat kilpailutetaan erikseen. Maankäytön suunnittelu laskuttaa kaupungin ulkopuolisia kaavamuutosten hakijoita todellisten kulujen mukaisesti. Yhdyskuntalautakunta hyväksyy laskutuksen perustana olevat taksat. Taksojen vastaavuutta todellisiin kuluihin seurataan tuntikirjausmenettelyn ja kuluseurannan avulla.
Yleisten alueiden suunnittelu	Yleisten alueiden suunnittelu käyttää monituottajamallin mukaisesti talousarviossa hyväksytyyn palvelutilauksen puitteissa sekä omaa tuotantoa että ulkoisia tuottajia selvitysten, suunnitelmien ja vaikutusarviointien laadintaan. Yleisten alueiden suunnittelun tilaajayksikkö tilaa kaiken tarvitsemansa suunnittelun. Oman tuotannon osuus palvelutilauksesta tulee hieman pienemmäksi pääosin ulkoisilta tuottajilta tilattavien vaativien katusuunnitelmien lisääntyessä. Muilta osin merkittäviä muutoksia omalta tuotannolta ja ulkoisilta tuottajilta tilattavien hankintojen määrän suhteen ei ole odotettavissa. Yhdyskuntalautakunta hyväksyy kilpailutuksen tuloksena valittavat puitesopimus konsultit, joilta yleisten alueiden suunnitteluun liittyvät tehtävät pääosin tilataan (hankkeiden suuruus korkeintaan 60 000 €). Laajemmat tehtävät tai muut tapauskohtaisesti harkittavat vaativat tehtävät kilpailutetaan erikseen.
Rakentaminen	Rakentamisessa keskeisiä periaatteita ovat turvallisuus, taloudellisuus sekä tekninen ja toiminnallinen tarkoituksen mukainen laatu. Harmaata taloutta ei sallita lainkaan. Rakentamisen ympäristövaikutuksia pyritään hillitsemään esimerkiksi edistämällä rakennusmateriaalien kierrättämistä ja jalostamista.

	Rakentamisen hankinta perustuu kaupunginvaltuuston 16.12.2010 hyväksymään Infratuotantoliikelaitoksen kehittämissuunnitelmaan. Palveluiden hankinta perustuu monituottajamalliin. Rakentaminen hankitaan pääasiassa urakkakilpailuiden perusteella. Omalta tuotannolta tilattava rakentamisen arvo 2014 - 2015 on 17-20 milj. euroa/vuosi (osuus katujen ja puistojen rakentamisesta noin 30%). Kilpailutettavien urakoiden koko vaihtelee, mikä mahdollistaa eri kohteisiin monipuolisen urakoitsijatarjonnan.
Ylläpito	Ylläpidon hankinta perustuu kaupunginvaltuuston 16.12.2010 hyväksymään Infratuotantoliikelaitoksen kehittämissuunnitelmaan. Palveluiden hankinta perustuu monituottajamalliin. Yleisten alueiden hoito perustuu alueurakointiin, jossa liikenneväylien ja viheralueiden päivittäinen hoito on monivuotinen alueellinen sopimuskokonaisuus. Yleisten alueiden hoidon hankinnasta 2014-2015 ulkoisen tuotannon osuus on 10-20 %. Vuoden 2015 jälkeen hankintaosuudet päätetään Infratuotannon kehittämisen onnistumisen perusteella. Kilpailutettujen alueurakoiden perusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus. Yhtenä laatutekijänä on kone- ja kuljetuskaluston vähäpäästöisyys. Liikenneväylien kunnossapitopäällystykset, ulkovalaistuksen kunnossapito ja liikennetelematiikan sekä satamien ylläpito ovat itsenäisiä koko kaupungin kattavia sopimuksia.
Joukkoliikenne	Joukkoliikennepalvelut järjestetään (hankitaan) joukkoliikennelautakunnan palvelutasomäärittelyn mukaisesti. Määrittely ottaa kantaa palvelutarjonnan määrään ja ajalliseen saatavuuteen eri alueilla. Joukkoliikennepalvelut järjestetään Tampereen kaupungin alueella omana tuotantona tai hankitaan yksityisiltä tuottajilta avoimilla tarjouskilpailuilla. Oman tuotannon osalta noudatetaan kaupunginvaltuuston 15.12.2010 hyväksymän TKL:n organisoitavan selvityksen linjauksia linjauksia ja kh:n 4.6.2012 päätöstä, jonka mukaisesti mahdollisesta liikkeen luovutuksesta tehdään päätös viimeistään 2015. Seutuliikenteen integraation yhteydessä 2014 TKL:n koko pienenee muutamalla autolla ja se taso vakiinnutetaan vuosiksi 2014-2015. Järjestettäessä joukkoliikennepalveluita Tampereen kaupungin ulkopuolella liikenne hankitaan pääsääntöisesti yksityisiltä tuottajilta avoimilla tarjouskilpailuilla. Liikennöintisopimukset yksityisten tuottajien ja oman tuotannon kanssa tehdään samansisältöisinä. Tarjouskilpailuissa edellytetään liikenteessä käytettävän linja-autokaluston täyttävän matkustusmukavuuden ja ympäristöominaisuuksien osalta määritellyn minimitason. Minimitason ylittäviltä osin näistä tekijöistä saa tarjouskilpailuissa lisäpisteitä. Minimivaatimuksia ovat esimerkiksi matala lattia kaupunkiliikenteessä, riittävä istumaväljyys sekä uudessa kalustossa sähköpyörätuolien kuljetusmahdollisuus ja matkustamon

	jäähdytysilmastointi ja moottoritalan automaattinen sammutusjärjestelmä. Omassa tuotannossa käytettävän kaluston matkustusmukavuus ja ympäristöominaisuudet määrittelevät tilaaja ja tuottaja yhdessä. Liikennöintisopimukseen sisällytetään pääsääntöisesti hyvästä laadusta maksettava rahallinen kannuste ja huonosta laadusta perittävä rahallinen sanktio.

KAUPUNKIRAKENNE- JA YMPÄRISTÖSUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Kaupunkirakenne- ja ympäristösuunnitelma on kaupunkistrategiaan pohjautuva kaupungin fyysisen ympäristön kehittämisen väline, jonka tavoitteita toteutetaan osana lautakuntien laatimia vuosisuunnitelmia ja vuosittain hyväksyttävää talousarviota. Vuosisuunnitelmien tavoitteet johdetaan kaupunkirakenne- ja ympäristösuunnitelmasta. Talousarvion toiminnalliset tavoitteet johdetaan kaupunkistrategiasta ja toimintasuunnitelmista.

kaupunkirakenne- ja ympäristösuunnitelmasta toteutumista seurataan ja raportoidaan kolmesti vuodessa osana talouden ja toiminnan raportointia. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan toiminnan ja talouden katsauksissa sekä tilinpäätöksessä. Lautakuntien vuosisuunnitelmien toteutumisesta raportoidaan lautakunnille ja talousarvion toiminnallisista tavoitteista kaupunginvaltuustolle.